

Souhrn

Cílem studie byla prospektivní detekce pooperačního lymfedému dolních končetin u pacientek po operaci pro karcinom děložního hrdla nebo karcinom vulvy pomocí různých vyšetřovacích metod a jejich porovnání a monitorování výskytu pooperačních komplikací a kvality života.

Celkem bylo sledováno 78 žen po operaci pro karcinom děložního hrdla a 36 po operaci karcinomu vulvy. Pacientky byly rozděleny podle radikality zákroku na konzervativní a radikální skupinu. Před operací a za 3, 6 a 12 měsíců po operaci byl pomocí měření obvodů, multifrekvenční bioelektrické impedanční analýzy (MFBIA) a subjektivního pocitu pacientek hodnocen stav dolních končetin z hlediska lymfedému. Před operací a za 6 a 12 měsíců po operaci byla zaznamenána kvalita života pomocí dotazníků Evropské organizace pro výzkum a léčbu nádorových onemocnění EORTC QLQ-C30 a QLQ-CX24.

Za 12 měsíců po operaci karcinomu děložního hrdla udávalo subjektivní lymfedém 35,9 % pacientek, u 37,18 % byl objektivně diagnostikován metodou měření obvodů končetin a u 52,56 % žen byl detekován nárůst množství extracelulární tekutiny pomocí metody MFBIA R_i/R_0 . U pacientek po operaci karcinomu vulvy dosáhla prevalence lymfedémů hodnocená subjektivně 19,44 %, měřením obvodů končetin 38,89 % a MFBIA R_0 66,67 %. Jako rizikový faktor vzniku lymfedému byl po operaci karcinomu děložního hrdla detekován BMI nad 30, při kterém bylo riziko 3,1-násobně vyšší. Z hlediska kvality života došlo u žen po operaci karcinomu děložního hrdla ke zhoršení fyzických funkcí, bolesti, lymfedému, periferní neuropatie a menopauzálních symptomů. Po radikálnější operaci byla navíc pooperačně větší únava a zhoršení sexuálních funkcí. U pacientek s karcinomem vulvy byla po radikálnější operaci detekována vyšší únava a zhoršení lymfedémů.

Prevalence lymfedémů výrazně závisí na použité diagnostické metodě, neboť zachycují lymfedémy v různých stádiích. Nejsenzitivnější metodou pro detekci lymfedémů dolních končetin byla metoda MFBIA, která dokázala diagnostikovat již počáteční stádia. Pro možnost časně detekce lymfedémů po operacích pro gynekologickou malignitu jsou nutná již předoperační měření dolních končetin, aby je bylo možné porovnat s měřeními po operaci. Díky tomu lze rizikové pacientky pečlivěji sledovat a v případě zhoršování stavu začít s včasnou terapií lymfedému.